

Vendar se v družinski kroniki razplet preveč očitno kaže kot funkcija malo-meščanskih konservativnih in ozkih pogledov na moralo in družbeno konvencijo. Baumani so v bistvu družina, ki v sebi ne more skriti kmečkega izvora in stroge krščanske morale, hkrati pa izrazitih pridobitniških, sebičnih nagnjenj. In ko se te lastnosti spopadejo v življenjski praksi, je njihov rezultat zakonolom, homoseksualnost, slabištvo, sleparija in podobne lastnosti, ki v bistvu kažejo šibke karakterje. V tem je Ivo Zorman uspel, čeprav je motiv časovno že zastarel in pomeni v sodobni romaneskni ustvarjalnosti pravzaprav korak nazaj. Prav tako ni bistveno nova, prej običajna, tehnika obdelave snovi. Zdi pa se vendarle, da se usoda malomeščanstva pri nas še vedno »vleče« kot aktualna romaneskna tema; pogojujejo jo nove razmere — malomeščanske.

Marijan Zlobec

POLIFONIA FRIULANA

Z zvezkom *Polifonia friulana*, ki je izšel v začetku jeseni, je milanska glasbena založba Suvini Zerboni začela menda izdajati zbirko zborovskih priredb ljudskih pesmi: tako tolmačim risbo na ovojnicah, ki predstavlja črtež Italije z upravnimi mejami med dvajsetimi deželami, ki sestavljajo državo. Skrajna vzhodna dežela izstopa, ker je edina tiskana s posebno barvo. Vsako tako pobudo je treba pozdravljati z veseljem, saj postaja vsem bolj očitno, kako visok je lahko delež, ki ga poznavanje ljudskih kultur prispeva vsaki učeni kulturi zaradi alienacije, ki danes ogroža vsako kulturo.

Razlog, zaradi katerega opozarjamo slovenske bralce na to italijansko publikacijo, pa je drug in bo takoj očiten vsakomur, ki prebere celoten naslov zbirke: *Furlanska polifonija, enajst fur-*

*lanskih ljudskih pesmi za mešan zbor, ki jih je priredil Davide Liani; izvirno besedilo ter italijanski, francoski, angleški, slovenski in nemški ritmični prevod.** V daljšem predgovoru pojasnjuje Liani svoj uredniški koncept: poleg izvirnega besedila je dal pripraviti prevod v jeziku narodov, s katerimi meji Furlanija oziroma Italija, ter v mednarodni angleščini. Ritmični prevod omogoča uporabo priredb v vseh teh jezikih; če od profesionalnega zbora zahtevamo izvedbo v izvirniku, lahko pričakujemo, da bojo amaterski zbori segli po prevodu.

Lianijev predgovor nas opozori na drug dragocen podatek: odlični poznavalec oglejske patriarške glasbe Pellegri-
rino Ernetti, znanstveni sodelavec beneškega sklada Giorgio Cini, je tu prispeval podatke o patriarških liturgičnih melodijah iz videmskih, čedadskih, oxfordskih in toledskih kodeksov, ki kažejo očitno sorodstvo s furlanskimi pesmimi v ti zbirki.

To je dejansko začetek primerjalnega študija glasbene folklorne na področju nekdanjega oglejskega partiarhata, pri katerem smo tudi Slovenci krepko zainteresirani. Za primer naj citiram prvo pesem: melodija furlanske uspa-
vanke *Srindulaile* je istovetna z melodijo *Ecce ancilla Domini* (Viden, kodeks 324, XII. stol.). Slovenski etnograf se bo takoj zavedal, da je ta melodija istovetna z beneškoslovensko ženitno pesmijo *Oj božime*. Ti preprosti podatki odpirajo pred strokovnjaki široke možnosti za analizo in razpravo.

Ob ti pesmi se lahko ustavimo še malo, da prikažemo primer slovenskega prevoda. Najbolje se nam zdi objaviti ga ob izvirniku.

* Polifonia Friulana, undici canti popolari friulani per coro a voci miste a cura di Davide Liani; testi originali e versioni ritmiche in italiano, francese, inglese, sloveno e tedesco; Edizioni Suvini Zerboni, Milano 1977.

*Sdrindulaile che bambinute
ch'a si torni a indurmì.
Je je vade la bieie stele
son tre oris denánt di.*

Ninaj, nanaj, ččica moja,
da zaspala bi kmalu spet.
Že je vstala jutranja zvezda,
čez tri ure bo že dan.

Slovenski narečni izrazi in oblike, s katerimi si je prevajalec očitno pomagal v zagati (in ritmični prevod je krepka zagata!) v ti pesmi in še tu in tam pozneje, so vedno v skladu s slovenskim ljudskim izročilom, zato se nam zdijo tudi v prevodu sosedove ljudske

poezije povsem naravni. Očitno je tudi, da je lažje pripravljati slovenski ritmični prevod iz furlanščine kakor iz italijanščine.

Še besedo o Lianijevih priredbah: vse so štiriglasne, vse v skladu z evropsko zborovsko prakso. V harmoniji in vodenju glasov je Liani zelo zvest ljudskemu značaju teh pesmi, lastna skladateljska iznajdljivost mu je narekovala vstopne in povezave, ki se izogibajo goli iteraciji, ne da bi delali silo ljudskemu značaju. Skratka: tudi slovenski zbori jih lahko pojejo: mislim slovenske amaterske zборе, ki bojo hoteli sosednemu narodu izkazati pozornost.

Pavle Merku

